

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olmayan suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : İhsan Karaaslan

O L A Y : Başka suçtan aranmakta olan sanığın evinde saklandığını güvenlik kuvvetlerince haber alınması üzerine, 29.9.1980 günü evinde yapılan operasyonda silâh kullanarak olay mahallinden kaçan sanığın takibi sonu yakalandığında, duvar deliğine gizlendiği tabancanın ele geçirildiği ve bu suretle ruhsatsız tabanca taşıma suçunu işlediği ileri sürülerek 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre cezalandırılması istemiyle Nazilli C. Savcılığınca 2.10.1980 günlü, esas 1980/1182 sayılı iddia-
namesi ile hakkında kamu davası açılmıştır.

Nazilli Asliye Ceza Mahkemesi; 14.10.1980 gününde, 1980/501-436 sayı ile; sanığın 6136 sayılı Kanunun 13. maddesine göre 1 yıl hapis 3000 lira ağır para cezası ile mahkumiyetine karar verildiği ve bu kararın C. Savcısı ve sanık vekilinin temyizi üzerine Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 19.3.1981 günlü ve 1981/1124-1672 sayılı ilâmı ile; (Sıkıyönetim Komutanlığının düşüncesi alınmadan) hüküm kurulması yasaya aykırı görülerek bozulmasına karar vermiş ve dava dosyasını alan Nazilli Asliye Ceza Mahkemesi 10.5.1982 günlü, esas 1981/179, karar 1982/301 sayı ile; sıkıyönetim komutanlığının görüşünde nazara alınarak görevsizlik kararı vermiş ve bu karar Yargıtay 8. Ceza Dairesince onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askerî Mahkemesi; 21.1.1983 gününde, esas 1982/466, karar 1983/6 sayı ile; sanığın 6136 sayılı Kanunun 13. maddesine göre 1 yıl hapis ve 3000 lira ağır para cezası ile mahkumiyetine karar vermiş ve bu kararın sanık vekilinin tarafından temyizi üzerine Askerî Yargıtay 3. Dairesinin 22.3.1983 günlü, 1983/329-303 sayılı ilâmı ile; (Sanık hakkında gizli örgüte girme iddiası ile askeri savcılıkça soruşturmanın mevcut olduğu bildirildiği halde sonucunun ve gizli örgütün mahiyetinin ne olduğu araştırılmamıştır. Sanığa isnat olunan silah taşıma suçu gizli örgütün mahiyetine göre bu suçun unsuru olabileceği ve gizli örgütün durumuna göre silah taşıma suçunun vasfının değişebileceği gibi, o suçla birlikte sanığa silah taşımaktan mükerrer ceza tertip edilme durumları ortaya çıkabileceği ihtimali bulunduğu gözönüne alınması gerekir. Bu hususlar düşünülmeden sanık hakkında hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olduğundan hükmün bozulmasına) karar verilmiş ve dava dosyasını

alan askeri yargı yeri sanığında dahil olduğu 35 sanık hakkında yasa dışı Türkiye Devrimci Komünist Partisi, Halkın Kurtuluşu adlı örgüte üye olmak suçundan İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askerî Mahkemesi'ne açılan davada, 1982/146-196 sayılı kararı ile sanığın yasa dışı örgüte üye olmak suçundan beraatine karar verildiğini tesbit ettikten sonra, 26.5.1983 gününde, 1983/82-86 sayı ile; ruhsatsız tabanca taşıma suçunu sabit görerek 6136 sayılı Yasa'nın 13/1. ve 1402 sayılı Yasa'nın 17. maddesi gereğince 1 yıl 4 ay hapis ve 4000 lira ağır para cezası ile mahkumiyetine karar vermiştir.

Bu karar sanık vekili tarafından temyiz edilmiş ve Askerî Yargıtay 3. Dairesi 13.9.1983 günlü, 1983/658-646 sayılı ilâmı ile; (sanığın örgütsel faaliyetleri sübuta ermediğine göre, 6136 sayılı Yasa'ya muhalefet suçunun, sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmediği dolayısıyla askeri mahkemelerin davaya bakmakla görevli olmadıkları adli mahkemelerin görevli oldukları düşünülmeden hüküm kurulmasına yasaya aykırı olduğundan) hâhisle hükmün bozulmasına karar verilmiş ve dava dosyasını alan askeri yargı yeri de 26.10.1983 gününde, 1983/195-164 sayı ile; Askerî Yargıtay bozma ilâmındaki gerekçeye göre görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş olmakla, dava dosyası İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının 21.11.1983 günlü, 1982/11403 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, A. Mazhar Akman, A. Cemal Göğüş, Necati Karakış, Ergun Argon ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 5.11.1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanığa atılı suç, tüm yurttan ilân olunan sıkıyönetimden sonra 29.9.1980 günü işlenmiştir.

Olay bölümünde açıklandığı üzere yasa dışı gizli örgüte üye olmak suçundan aranan sanığın silahlı çatışma sonucu 29.9.1980 günü yakalandığında kendisinde ruhsatsız 1 adet tabanca ele geçirilmesi nedeniyle hakkında 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesini ihlâl suçundan kamu davası açılmıştır.

Atılı suçun, bir adet tabanca bulundurma suçu niteliğinde olduğu ve suçun sıkıyönetim ilânından sonra 29.9.1980 günü işlendiği anlaşılmakta ise de, söz konusu

tabancanın örgütsel olaylarda kullanıldığını gösteren veya bu amaçla bulundurulduğunu belirleyen somut kanıta dosyada rastlanmadığı gibi dosya içerisinde örneği bulunan İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askerî Mahkemesi'nin 19.11.1982 günlü, 1982/146-149 sayılı kararında, sanığın gizli örgüte üye olmak suçundan beraatine karar verilmiş olmakla, 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde öngörülen sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkinliği tesbit olunamayan bu suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Nazilli Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın niteliğine, göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Nazilli Asliye Ceza Mahkemesi'nin 10.5.1982 günlü, esas 1981/179, karar 1982/301 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 5.11.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

A. Mazhar Akman

Üye

A.Cemal Göğüş

(Handwritten signatures of Servet Tüzün, Y. İsmet Ayer, A. Mazhar Akman, and A.Cemal Göğüş)

Üye

Necati Karakış

Üye

Ergun Arson

Üye

Muammer Aksüt

(Handwritten signatures of Necati Karakış, Ergun Arson, and Muammer Aksüt)